

Ірена Карпа — культова українська письменниця, фронтвумен рок-гурту Qaqa, громадська діячка і блогер. Віднедавна мати двох дітей, а через це і авторка підручника-посібника для таких самих нестандартних, активних, волелюбних батьків, як вона сама. Наразі з двома своїми доньками (3 і 4 роки) Ірена вже встигла об'їздити 12 країн — і саме про це її нова чудова книжка!

Діти — то найкраща мотивація для самоствердження і самопізнання для сміливих експериментаторів у всі часи. Якщо не можете повірити мені — незрозумілій для повсякденного вживання багатодітній «багатоповерхівці», то хоча б повірте сучасному багатофункціональному «гаджету» — Карпі.

Сніжана Єгорова, акторка і телеведуча

Ця нова книжка Ірени Карпи — як дитина, що росла на моїх очах. Спершу обережно агукала, а тепер говорить — ще й так, що я замовкаю та слухаю цю мудрість народну. Доброго читання і добрих мандрів! Особливо якщо їх поєднати разом.

Ірина Славінська, письменниця

Подорож — це єдине справжнє, що може статися з людиною, і діти не те що не можуть заважати реалізації, але додають цій Подорожі ще більше сенсу. Тому не «всі в сад», а Всі В Дорогу!

Фагот (Олег Михайлюта), гурт ТНМК

www.trade.bookclub.ua

ISBN 978-966-14-7844-1

9 789661 478441

ІРЕНА КАРПА

Baby travel

ІРЕНА КАРПА

Baby travel

Подорожі з дітьми, або Як не стати куркою

КЛУБ
СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

ІРЕНА КАРПА

Baby travel

Подорожі з дітьми, або Як не стати куркою

УДК 821.161.2
ББК 84.4УКР
К26

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Обережно! Ненормативна лексика!

Точка зору видавництва
може не збігатися з точкою зору автора

Дизайнер обкладинки *Ольга Клапак*

Карпа І.

К26 Baby travel. Подорожі з дітьми, або Як не стати куркою : роман / Ірена Карпа. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2014. — 208 с.

ISBN 978-966-14-7844-1

Нова чудова книжка від культової авторки — весела, позитивна, повчальна! З дітьми до Індії, Піренеїв чи Балкан? Легко! Невгамовна мандрівниця Ірена Карпа та її маленькі непосиди готові до будь-яких пригод! Нові відкриття, веселі історії, жарти, конфузи і яскраві враження — шалена подорож разом із письменницею та її дітлахами починається! І не кажіть, що вас не попереджали...

УДК 821.161.2
ББК 84.4УКР

ISBN 978-966-14-7844-1

© Карпа І. І., 2014
© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2014
© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2014

Передмова

Любі друзі, дорога родино. Ви тримаєте в руках «Baby travel...» — такий собі веселий нон-фікшн про емпіричний досвід ненормальної мами двох цілком нормальних дітей. Це книга про те, як не боятися нового досвіду, пересувань, культурних експерієнсів, самого себе. Тут вистачає і пригод, і практичних порад, і суспільно-культурних розвідок. Починаючи від скалолазання в Ліхтенштайні за два тижні до пологів і далеко не закінчуючи поїздкою до Індії з малюками віком півтора і два з половиною роки. Можна було би попередити: «Не повторюйте в домашніх умовах», але скоріше я б написала так: «Коли вже я, розтелепа, змогла, то і ви зможете». Та й не в домашніх умовах.

Книжка ця не претендує на бозна-яку художню цінність. Можливо, тому що вона не художня. Нерівномірні нотатки, помітки на полях, історійки, жарти і поради. До того ж вона жакливо неполіткоректна — врахуйте це. Автор ні на що, крім як розважити читача й принести користь своїм часто недолугим досвідом, не претендував.

{Чого це я про себе в третій особі, до речі? Та ще й в чоловічому роді. Завжди боялася цього шизофренічного формулювання, як у наукових роботах, коли про себе кажуть або «автор», або взагалі «ми». Ну тут «ми» для мене ще куди не йшло — все-таки книга про подорожі з дітьми. Хоч вони й протестують проти того, аби бути прочитаними. Ну нічо, виростуть, то ще дякую скажуть, що вела такі щоденники, — ми ж усі любимо розпитувати в батьків, якими були в дитинстві, правда?..}

Коротше, це просто книга для друзів, наявних чи потенційних. Напевно, як і всі мої книжки. Я нікого не змушую нічого читати, якщо вас дратує моя писанина — прибережіть себе для

чогось, що принесе вам внутрішній спокій. Це книга для живих і, даруйте за самовпевненість, схожих на мене людей — за духом, за вподобаннями, за стилем життя. Ну або для таких, кому це все теоретично подобається, але оточення чи якісь старі страхи й вагання не дозволяють подібного спробувати.

В мого доброго друга, що був тяжко пораненим на Грушевського, але, слава Богу, вижив і одужав, несподівано помер молодший брат, від інсульту. Якась така дуже похмура іронія: один вижив зі шматком кулі в черепі, інший помер в умовах спокійного міста. Думка про це дуже довго мене не полишала.

Насправді, все, про що я завжди хочу нагадати собі та іншим, — це час. Яка він розкіш сам по собі, і що то ми самі щосекунди обираємо, куди його витратити: на насолоду чи страждання. Бо ні насолода, ні страждання не потребують особливих причин для їх виникнення. Можна насолоджуватися тим, як вода огортає твої пальці, коли занурюєшся в озеро, чи страждати від того, що на березі озера тебе не чекає «мазераті» — а когось же десь чекає. І тільки якби ми знали, що наступної години життя закінчиться, ми б точно не парилися ані негараздами на роботі, ані тим, що наше авто недостатньо круте, ані тим, що з погодою у відпустці не дуже пощастило. Ми б точно думали про одне: ця вода протікає мені крізь пальці і я з цього приводу щасливий аж до глибинної клітинної структури.

Я знаю, все це прописні давно відомі істини — але їх ніколи не буває зайвим ще раз повторити. Бо ж, на відміну від гівна штибу перших пострадянських реклам чи слів нав'язливого поп-хіта з радіо в маршрутці, мудрі речі мають здатність швидко забуватися... А немудрі гарно западають в пам'ять. Тож бажаю вам знайти і перших, і других у цій книзі. Приємного читання.

Ваша Карпа

— Ірено, я не уявляю, як ти з ними двома... Мені здається, і з одною дитиною можна зійти з розуму!
— А з двома можна зійти оптом. Чи як мінімум двічі: клин клином вибити.

Знаєте, в чому полягає основна, якщо не єдина іронія мого життя? В тому, що в мене, на загал цілком класичної childfree, звідкілясь завелось аж двоє дітей. За дивним збігом обставин, ще й із різницею в одинадцять місяців.

Як там казали буддисти? Якщо не можеш змінити ситуації, просто прийми її. Діти — це саме те. Назад же ти їх не запхаєш, у ветеринарну клініку на тимчасове утримання не здаси, дитячих готелів, де їх годують і вигулюють, ще не впровадили. Варіант цілорічних шкіл при монастирях, закритих пансіонів чи іншого типу інтернатів ти не обдумуєш, бо або діти замалі, або дорого тобі в нормальний бордінг-скул їх запхати, та і шкода дітисьок, ясна річ.

І себе шкода — я он пробувала залишати їх на бабцю-діда на місяць, коли така розкіш була доступна, але якщо кілька перших днів ще насолоджувалася отриманою свободою, то потім звідкись брався осоружний інстинкт турботи про потомство, що результував у вселенський смуток. «Як вони там?» — думаєш, переглядаєш, як ідіот, ті відео на телефоні, де вони верещать і дуріють, фотки гортаєш. І вже зовсім не медитується тобі ні на льодові вершини, ні на кришталеві озера, а лише зітхаєш ти скрушно, коли повз тебе проходить яке-небудь

молоде сімейство з дітлахами віку твоїх. Коротше, кому таке треба? Пропадуть гроші, пропаде час — бо ти і не з дітьми, і не сам. Якщо шкода грошей на психоаналітика (таке теж лікується, не переживайте), вихід один — брати їх з собою.

Так-так, звучить воно страшно. Вперше (та й кожного разу, як вперше), міркуючи про поїздочку з дітьми, ти наче стоїш на краю страшної прірви. Як там, що там? А раптом всі ліки й іграшки не влізуть? А куди бігти у випадку срачки, циклону, ядерної війни? Не переживайте. Досвід показує, що як би ви не планували поїздку, все одно знайдеться якась причина, з якої ви забудете те найважливіше, без чого ну кров з носа обійтися потім не зможете і через що ваша мама гризтиме вам мозок: «А я ж казала!» Тому порада номер ноль...

О. Таку маму з собою не брати. Якщо функцію фігурного лобзика виконує прекрасна чи сильна половина — най теж лишається вдома. Ну а якщо вам пощастило і з мамами, і з коханими, може, ця книжка вам і не знадобиться. Хіба би так — погортати знічев'я на шезлонгу в ол-інклюдіві, хе-хе...

А

Абетка

Саме в формі абетки я збиралася написати цю книгу. Щоби ви могли її відкрити на будь-якій сторінці і почати читати, де заманеться. Не прив'язуючись до плину подій — бо кожен дитячий вік, як і кожен напрямок подорожі, матиме свої особливості. Я навіть час від часу повторюватиму деякі речі — мудрих слів не може бути забагато. Сподіваюся, ви достатньо вже прочитали моїх блогів чи й ФБ-постів, аби звикнути до мого часто гротескного гумору й самоіронії. Це щодо «мудрих слів».

Зрештою, наша мудрість — це ніщо інше, як випробувана на собі й переосмислена дурість. Так що все окей. Як мінімум, все що я тут пишу — правда без прикрас і бажання здатися вам прекрасною принцесою з геройськими нахилами. Ну просто не люблю я ол-інклюдів, автобусних екскурсій та інших туристичних гетто. Я за природою і покликанням вільний мандрівник. Це не завжди виходить дешевше, але деколи виходить. Головне, що це точно цікавіше. Ненавиджу, коли хтось щось передбачує й вирішує за мене, як мені буде краще.

Дочекавши часу, коли мої Кора і Кая стануть достатньо дорослими, я їх теж відпускати у вільне плавання — якщо захочуть подорожувати разом, це ще й зменшить рівень мого за них хвилювання. А наразі наші спільні подорожі — така собі підготовка змалечку до самостійних подорожей у майбутньому. Хай звикають жити в наметах, довго кудись їхати, йти пішки, розкладати намет, не нудитися в літаку, бачити людей інших рас

і культур, міняти кліматичні зони, бути витривалими й терпимими до чогось, що йде не так, як у твоїй уяві. Відкритими до світу, одним словом. І спокійно справлятися з хаосом.

Останнього і вам бажаю. Моя оця «абетка» виходить доволі непослідовною, як майже й усе в моєму (та й вашому, ймовірно) житті. Літери є всі, а порядок уже такий, наче ми їх просто висипали з мішечка на стіл.

Й Йой

— Так дивно. Перше літо, коли я нікого не народжую, — сказала я соцмережі, косячись на своїх двох готових дітей. — Йой.

І поки соцмережа відповідала мені взаємністю, я чухала голову з приводу того, який же все-таки рефлекс активується в мене тепер на спеці: сідати в машину, попередньо напакувавши її всім непотребом світу, трясти наш давно несправний джипіес і, впершись вагітним пузом або в кермо, або в дверцята бардачка (це якщо в кермо пузом вперся майбутній тато, що погладшав з переляку чи з солідарності), вирушати в далеку подорож. Епічну, я би сказала. Майже, як за золотим руном, але воно буде кричати і хотіти їсти. А що з цим всім робити, ти ще поки не знаєш, але сподіваєшся на інстинкти й Інтернет.

— Так дивно... — казала я перед Подорожжю номер один. — Туди їдемо вдвох, а повернемося втрох.

Моя спортивна машина типу купе-кабриолет не надто сильно надавалася до подібного експерименту. В ній начебто можна було возити охочих карликів чи йогів-аскетів — на подобі заднього сидіння реально було всидіти, лише підтягнувши ноги попід саме підборіддя. Але запхати туди дитяче крісло видавалося просто нереальним. Собака Карма, шарпей з немалим стажем їзди на тому самому огризку кабриолетного сидіння, стовідсотково зі мною погоджувалася.

Мені, скажу я вам, в принципі це рішення про розмноження давалося не так то й легко. Я не можу пригадати,

аби мріяла в дитинстві стати нареченою, що буде в церкві відкидати фату і казати схвильоване «так». Те ж саме щодо дітей — ну якось ніколи я не могла погодитися з екзальтованим бабським (з придиханням таким, знаєте): «Смысл женской жизни — родить ребенка, продолжит человеческий род!» Так, наче Бог створив її ударницею людського інкубатора, бідну. Ні, моє життя і так наче не було позбавлене сенсу — улюблена творча робота, подорожі, активна громадська діяльність, се-те.

Вік, коли на мене максимально тиснув соціум у вигляді Дорогої Родини з її «Ну треба вже щось вирішувати!», теж наче минув. На мене вже махнули рукою, як на непридатний для розплоду генетичний матеріал. Та я і сама, як мені здавалося, всі свої материнські інстинкти чудово реалізовувала на собаці і на друзях. До немовлят мене ніколи особливо не тягнуло, я скоріше їх боялася: раптом візьму на руки, а в нього там щось відламається? От якби дитячко в мене з'явилося одразу якимсь п'ятирічним, здатним слухати і розуміти — це би ще куди не йшло. А якщо відразу вісімнадцятирічним — то це взагалі ідеально. Бо ще пару років, і можна буде нависати, що хочу внуків. Бабцею-то я завжди хотіла бути. Тільки от не могла придумати, як би то уникнути етапу материнства.

Вже й не знаю, лякало воно мене чи просто ніколи не здавалося привабливим. Усі ці перетворення вчора ще адекватних знайомих на якихось тупих курок, що тільки й говорять про те, як покакала їхня дитиночка чи на скільки поправилася, і що тепер вона до дев'яти років годуватиме її груддю й носитиме плаття у квіти, бо це і є істинна, високодуховна жіночність. Бр-р-р... А потім усі ці однаково нещасливі родини, де від дітей або заба-

гато вимагають і вони ростуть задротами, або замало звертають уваги й вони в буквальному сенсі дозволяють собі плювати в інших людей замість казати «добрий день». Я бачила довкола себе вчорашніх, а тепер розмножених друзів, котрі перестали тусуватися, кудись їздити, вести активний спосіб життя й помічати ще щось, окрім своєї домашньої рутини.

— Так воно і є в *нормальних людей*, — з докором і натяком казала мені мама, коли я необережно пожалілася їй на те, що мені тепер нема про що поговорити з колишньою найкращою подругою, — в юності дружать люди один з одним, а в *вашому віці* вже починають дружити сім'ями!

Мій вік тоді був років двадцять три, двадцять чотири. В радянській медицині мене б от-от уже кваліфікували як «старородящую», того поспішати було нікуди.

— Любиш собаку? — скептично дивилися на мене якісь молоді мамаші, з богемного причому середовища. — Я от теж свою любила, а дитина з'явилася, так зразу стало ясно, що на світі нічого важливішого нема! Собака в мене ще є, звісно, але я більше її не люблю.

— У меня был мой кот Ларс, помнишь? Так я еще не так с ним носилась, как ты со своей Кармой. Целовала его, терпела, когда царапал... А родился малой, так пошел Ларс нафиг к родственникам в село! Вот и с Кармой твоей точно так будет. Попомнишь мои слова — ты *та-а-ак* поменяешься, сама не будешь понимать, как раньше жила!

Звучить це страшно, погодьтеся. По-перше, далася їм усім моя собака. Ну чого то люди, коли бачать якусь неканонічну, недозволену з їх точки зору любов, так сильно намагаються «виправити ситуацію»?.. По-друге,

Кінець

Хочете щось надихаюче наостанок? Я чесно, цілком переконано і щиро, вкотре доходячи остаточної межі добра і зла, щосили стримуючись, аби не задушити їх обох на очах у захопленої публіки, фатальним голосом обіцяю, що все: «Ця подорож — остання. От побачите, ніколи і нікого, за жодних обставин я нікуди не візьму».

Ну і рівно це ж саме я обіцяю їм кожної наступної подорожі.

Київ — Варкала — Котор — Барселона — Гозул — Яремча — Тернопіль — Варшава — Люблін — Донецьк — Львів — Чернівці — Яремча — Київ (2013—2014)

Зміст

Передмова.....	5
А. Абетка.....	9
Й. Йой.....	11
Є. Є розум чи як?.....	16
Ю. Юні і не зовсім чорні археологи (вік мандрівниці — 2 тижні).....	23
І. Індія (вік мандрівників — 1,5 і 2,5 років).....	29
Ц. Ціни (але далі трохи про Індію).....	37
Г. Гігієна (огненна).....	43
К. Кемпінг.....	50
Л. Літак.....	54
Т. Транспорт.....	57
З. Забавки в дорогу.....	60
Н. Непал.....	64

Щ. Щось штибу корабля (та ж сама Індія, штат Керала)	73
Ж. Життя в монастирі.	78
М. Море.	81
Е. Естетика.	88
Ч. Чужі діти і чайлд-френдлінес.	90
Р. Рикша.	93
Ї. Їжа.	102
Д. Дорожня пригода — Road Trip на Балкани.	108
У. Ушкодження тілесні.	116
Х. Хуйня (і гори).	129
О. О, Париж!	142
Б. Барселона, квітень 2014 (3 роки 7 місяців і 2 роки 8 місяців — втретє для Каї, вдруге для Кори)	157
Ш. Школа їзди на візку.	163
Е. Енергія інтенсивності переживань.	171
В. Вестибулярний апарат.	174

Б. М'яко про вік.....	178
Ф. Філософія батьківства.....	185
С. Страхи.....	187
Г. Ґрунтовна педагогіка (а пари з неї я безсовісно прогулювала в універі)...	188
П. Подорожі з тваринами.....	194
Я. Я не курка. Алілуя!.....	199
Кінець.....	201

Видавництво Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
www.trade.bookclub.ua

ГУРТОВИЙ ПРОДАЖ КНИГ ВИДАВНИЦТВА

ХАРКІВ

ДП з іноземними інвестиціями
«Книжковий Клуб
«Клуб Сімейного Дозвілля»»

61140, м. Харків-140,
просп. Гагаріна, 20-А
тел./факс +38 (057) 703-44-57
e-mail: trade@bookclub.ua
www.trade.bookclub.ua

Київська філія

04073, м. Київ, просп. Московський, 6, кімн. 35,
тел. +38 (067) 575-27-55
e-mail: kyiv@bookclub.ua

Одеська філія

65017, м. Одеса, вул. Малиновського, 16-А, кімн. 109
тел. +38 (067) 572-44-28
e-mail: odessa@bookclub.ua

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»

служба роботи з клієнтами:

тел. +38 (057) 783-88-88
e-mail: support@bookclub.ua
Інтернет-магазин: www.bookclub.ua
«Книжковий клуб», а/с 84, Харків, 61001

Літературно-художнє видання

КАРПА Ірена

Baby travel. Подорожі з дітьми, або Як не стати куркою

Головний редактор *С. С. Скляр*
Завідувач редакції *Г. В. Сологуб*
Відповідальний за випуск *Т. М. Куксова*
Редактор *С. І. Лунін*
Художній редактор *М. В. Ефімова*
Технічний редактор *А. Г. Верьовкін*
Коректор *І. М. Хижняк*

Підписано до друку 12.08.2014. Формат 84x108/32.
Друк офсетний. Гарнітура «Еurore». Ум. друк. арк. 10,5.
Наклад 5000 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано з готових діапозитивів
на ПП «ЮНІСОФТ»
Свідоцтво ДК №3461 від 14.04.2009 р.
www.ttornado.com.ua
61036, м. Харків, вул. Морозова, 13Б

ІСТОРІЇ З ДИТИНСТВА, ЯКІ ДІТЯМ ЧИТАТИ ЗАБОРОНЕНО!

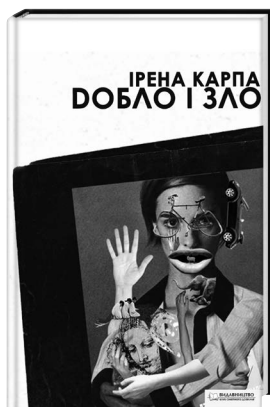

Мемуари зірки, за яку жоден літературний негр не взявся б писати автобіографію! Тож все сама: попри глянцеві обкладинки, попри спалахи софитів Ірена Карпа запрошує вас до свого раю з ковбасами замість райських кущів. Вона тішитиме вас безкомпромісною дитячих спогадів (З роси...), бентежитиме картинами підсвідомості, які не навідували навіть Сальвадора Далі (...з води), зваблюватиме приватними розмовами в богемному середовищі (...і з калабані).

КЛАСИКА ЕПАТАЖУ І СКАНДАЛУ ВІД ПОПУЛЯРНОЇ АВТОРКИ!

У книзі вміщено повість «Планета Тьолок» і роман-пазл «Аднакласнікі. Рву!».

Це літературний міні-серіал на тему «Секс і місто». Весела і водночас сумна казка про життя сучасних «принцес» вражає непередбачуваним фіналом. У смішних і філософських історіях ви побачите сучасне життя таким, як воно є.

ПІЦЦУ ЗАМОВЛЯЛИ? А НОВЕ ЖИТТЯ?

Ранок застає Редьку в ліжку з ноутбуком: вам лист! Хтось по той бік монітора радить їй відчинити — дзвінок у двері, а за тими дверима... несподіване здійснення Редьчиної мрії про мандри — дорогий GPS-навігатор: якщо повернути до магазину, грошей вистачить на заповітний квиток до Індії... Сестра Соня скидає героїню з небес на землю: краще б на роботу влаштувалася — он хоч піцу доставляти.

Тільки от у Редьки, вочевидь, у крові дзен-туризм. Одна коробка з італійським їдлом стає для дівчини справжньою скринькою Пандори, і тепер уже інстинкт самозбереження жене її від київської піцерії через Ляйпціг до Гімалаїв. Піцу замовляли? А нове життя?

ТРИ ТВОРИ ПІД ОДНІЄЮ ОБКЛАДКОЮ!

Читач разом з героями цих творів відвідає різні країни, переживе купу фізичних і ментальних пригод і в результаті повернеться сам до себе звільненим від багатьох фобій та оманливих ілюзій. Проста істина, що її невтомно пропагує Ірена: життя варте того, щоб самому робити його цікавим.

ВІД НАЙЕПАТАЖНІШОЇ ПИСЬМЕННИЦІ УКРАЇНИ!

Відверта історія розкутого життя молоді кінорежисерки Тріші Торнберг, яка знімає провокативне кіно. У вільний час Тріша розважається в колі друзів, і розваги їхні з погляду пересічного громадянина досить нестандартні, навіть скандальні. Її черговий фільм забороняє цензура, однак відбуваються підпільні покази, і картина Тріші здобуває премію престижного Венеційського кінофестивалю.

Під час вручення кінопремії на неї чинить замах маніяк. Із жахом Тріша розуміє, що це — один з її колишніх коханців...